

IŠVADA
2017 m. vasario 14 d.
Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2017 m. vasario 14 d. posėdyje išnagrinėjo Rolando Čiapo peticiją „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 260 straipsnio pakeitimo“ ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 260 straipsnį, nustatant, kad tas, kas neteisėtai gamino, perdirbo, įgijo, laikė, gabeno ar siuntė mažą kiekį narkotinių ar psichotropinių medžiagų turėdamas tikslą jas parduoti ar kitaip platinti arba pardavė ar kitaip platino narkotines ar psichotropines medžiagas, baudžiamas laisvės atėmimu iki ketverių metų, už didelį kiekį, pavyzdžiui, 50 gramų kokaino, 100 gramų amfetamino, 560 gramų heroino, – nuo ketverių iki dešimties metų, už labai didelį kiekį – nuo šešerių iki dvylikos metų, o už narkotinių ar psichotropinių medžiagų pardavimą nepilnamečiams – nuo aštuonerių iki penkiolikos metų.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę, į tai, kad Seimas 2013 m. gruodžio 12 d. ir 2014 m. gruodžio 14 d. jau yra priėmęs Seimo protokolinius nutarimus atmesti šio pareiškėjo peticijose pateiktus analogiškus pasiūlymus ir manydama, kad už šių pavojingų nusikaltimų padarymą numatytos veiksmingos ir atgrasančios baudžiamosios sankcijos laikytinos proporcingomis šių nusikaltimų pavojingumo pobūdžiui ir laipsniui.

Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 260 straipsnyje numatyta baudžiamoji atsakomybė už neteisėtą disponavimą atitinkamo kiekio narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis turint tikslą jas platinti. Asmeniui šis nusikaltimas inkriminuojamas, jeigu nustatoma, kad neteisėtas disponavimas narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis buvo daromas ne savo reikmėms ar poreikiams patenkinti, o paminėtų medžiagų platinimo tikslais. Pabrėžtina, kad paminėti narkotinių ar psichotropinių medžiagų platinimo tikslai, kaip privalomi nusikaltimo sudėties požymiai, turi būti nustatyti ir atitinkamai įrodyti tik siekiant kaltininkui inkriminuoti BK 260 straipsnio 1 ir 2 dalis, kuriose numatyta baudžiamoji atsakomybė už neteisėtą disponavimą „paprastu“ ir dideliu narkotinių ar psichotropinių medžiagų kiekiu. Pagal BK 260 straipsnio 3 dalį (pavojingiausi neteisėto disponavimo narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis atvejai) baudžiamoji atsakomybė kyla vien tik už neteisėtą disponavimą labai dideliu narkotinių ar psichotropinių medžiagų kiekiu, ir tikslas jas platinti nėra šios nusikaltimo sudėties būtinasis subjektyvusis požymis, todėl jo įrodinėti ir nustatinėti nereikia. BK 260 straipsnio 3 daliai inkriminuoti pakanka nustatyti tik būtinąjį veikos požymį narkotinių ar psichotropinių medžiagų labai didelį kiekį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-76-976/2015, 2K-140/2014, 2K-496/2014, 2K-89/2013 ir kt.).

Taigi, atsižvelgiant į šių nusikaltimų pavojingumo pobūdį ir daromą žalą žmogaus sveikatai bei visuomenei, BK 260 straipsnio sankcijoje įtvirtintos adekvačios ir proporcingos laisvės atėmimo bausmės, kurios, priklausomai nuo disponuojamo narkotinių ir psichotropinių medžiagų kiekio, svyruoja nuo 2 iki 15 metų.

Tuo tarpu, atsižvelgiant į narkotinių ir psichotropinių medžiagų sukeltas nepataisomas pasekmes nepilnamečių sveikatai, BK 261 straipsnyje įtvirtinta speciali norma, numatanti baudžiamąją atsakomybę už bet kokio kiekio narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimą nepilnamečiams, kuris baudžiamas laisvės atėmimu nuo 3 iki 12 metų.

Pažymėtina, kad paminėtos baudžiamojo įstatymo nuostatos, numatančios baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą disponavimą narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis yra visiškai suderintos su Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktais ir rekomendacijomis (2004 m. spalio 25 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje, 1961 m. Jungtinių Tautų Organizacijos Bendroji narkotinių medžiagų konvencija, 1971 m. Psichotropinių medžiagų konvencija, 1988 m. Konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ir kt.).

Pažymėtina ir tai, kad baudžiamajame įstatyme nurodytos narkotinės ir psichotropinės medžiagos yra apibrėžiamos ir atitinkami šių medžiagų kiekiai nustatomi, remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintais narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašais ir šių medžiagų kiekio nustatymo patvirtintomis rekomendacijomis (sveikatos apsaugos ministro 2003 m. balandžio 23 d. įsakyme Nr. V-239 „Dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų nedidelio, didelio ir labai didelio kiekio nustatymo rekomendacijų“).

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Rolando Čiapo peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Rolando Čiapo peticijos kopija, 4 lapai.
2. Teisingumo ministerijos raštas (2017-01-20, Nr. (1.23)7R-624), 24 lapai.
3. Seimo 2013 m. gruodžio 2 d. protokolinis nutarimas.
4. Seimo 2014 m. gruodžio 12 d. protokolinis nutarimas.
5. Išrašas iš Seimo Peticijų komisijos 2017 m. vasario 14 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-02, 1 lapas.
6. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras